

Nätsäkerhetsavdelningen

Plan för PTS driftsäkerhetstillsyn 2017-2018

PTS arbete på driftsäkerhetsområdet

Ett av PTS övergripande mål är att främja tillgången till säker elektronisk kommunikation. En viktig säkerhetsfråga är att elektroniska kommunikationsnät och -tjänster är driftsäkra. Målet med PTS arbete med driftsäkerhetsfrågor är att nät och tjänster ska ha en nivå av driftsäkerhet som motsvarar användarnas behov.

Allmänt om PTS driftsäkerhetstillsyn

Enligt 5 kap. 6 b § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK) ska tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät och allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att verksamheten uppfyller rimliga krav på driftsäkerhet. Skyldigheterna preciseras i PTS föreskrifter om krav på driftsäkerhet (PTSFS 2015:2).

Tillhandahållarna är även skyldiga att rapportera störningar och avbrott av betydande omfattning till PTS. Det framgår av 5 kap. 6 c § LEK. Skyldigheten preciseras i PTS föreskrifter och allmänna råd om rapportering av störningar eller avbrott av betydande omfattning (PTSFS 2012:2). Rapporterna ger PTS underlag om de viktigare orsakerna till störningar och avbrott, och hur tillhandahållarna arbetar för att förebygga och hantera inträffade händelser. Rapporterna kan även ge PTS anledning att misstänka att bestämmelserna om driftssäkerhet inte efterlevs och i sådana fall bedriva tillsyn.

Post- och telestyrelsen

Postadress:
Box 5398
102 49 Stockholm

Besöksadress:
Valhallavägen 117 A
www.pts.se

Telefon: 08-678 55 00
Telefax: 08-678 55 05
pts@pts.se

Tillsynsarbetet 2017-2018

Föreskrifter om krav på driftsäkerhet

PTS föreskrifter om krav på driftsäkerhet (PTSFS 2015:2) trädde i kraft 1 januari 2016 och förtydligar vilka åtgärder som tillhandahållare ska vidta för att leva upp till lagens krav på en grundläggande driftsäkerhet. Föreskrifterna består dels av generella krav som gäller för samtliga tillhandahållare och dels av mer specifika krav som endast gäller för tjänsteleverantörer och kommunikationsoperatörer. Dessutom finns ett krav som endast gäller för de som tillhandahåller mobila kommunikationsnät och -tjänster.

PTS tillsynsarbete under 2017-2018 kommer att ha fokus på kraven i föreskrifterna, i synnerhet de krav som är nya i jämförelse med de tidigare allmänna råden. Målet är att säkerställa att tillhandahållare har anpassat sin verksamhet för att efterleva de nya reglerna.

Granskning och årlig uppföljning av inträffade störningar och avbrott

PTS granskar löpande de rapporter om störningar och avbrott som inkommer. I händelse av mer omfattande eller principiellt intressanta störningar eller avbrott kan PTS komma att inleda händelsestyrd tillsyn, som regel inriktad på att granska orsakerna till den inträffade händelsen och tillhandahållarens arbete för att undvika att liknande händelser inträffar igen. Under 2017-2018 kommer PTS att lägga särskild vikt vid att granska hur föreskrifterna efterlevs.

PTS följer även upp de större tillhandahållarnas arbete med att hantera och dra lärdomar av inträffade incidenter genom en planlagd årlig tillsyn som omfattar samtliga de inrapporterade störningar och avbrott under det gångna året som inte redan har granskats inom ramen för händelsestyrd tillsyn. Tillsynen omfattar även granskning av tillhandahållarnas rutiner för incidentrapportering. Den årliga tillsynen kommer att inledas under första kvartalet 2017 och bedrivs huvudsakligen genom inhämtning av skriftliga underlag och möten med de större tillhandahållarna.

Störningar och avbrott till följd av fel i konfiguration

PTS konstaterar att en stor andel av de störningar och avbrott av betydande omfattning som har inträffat under senare år, helt eller delvis har orsakats av fel som begås i samband med konfigurationsändringar, uppgraderingar eller andra förändringar i nät och tjänster.

Enligt 5 § i PTS föreskrifter om krav på driftsäkerhet ska tillhandahållare bl.a. genomföra riskanalyser inför sådana planerade förändringar som kan påverka driftsäkerheten i nät och tjänster. Enligt 12 § ska tillhandahållare sedan säkerställa att tester utförs innan genomförande av förändringar i nät och tjänster som kan orsaka störningar eller avbrott av betydande omfattning. De ska också planera för att återställa nätet eller tjänsten i händelse av att störning eller avbrott inträffar.

Mot bakgrund av de många incidenter som kan härledas till konfigurationsfel, samt med hänsyn till reglerna om förändringshantering i föreskrifterna, har PTS under 2016 inlett tillsyn i syfte att granska tillhandahållarnas tillämpning av processer och planer för förändringshantering. Tillsynen, vilken kommer att bedrivas även under första halvåret 2017, genomförs genom inhämtning av skriftliga underlag och möten med ett urval tillhandahållare. Under perioden 2017-2018 kan motsvarande tillsyn komma att inledas mot fler tillhandahållare.

Driftsäkerhetsarbete hos små och medelstora tillhandahållare

PTS kan konstatera att det stora flertalet rapporter om störningar och avbrott inkommer från de större tillhandahållarna. Detta kan delvis förklaras av att en mer omfattande verksamhet även leder till fler störningar och avbrott av betydande omfattning. PTS föreskrifter om rapportering av störningar och avbrott har dock utformats så att även händelser som är av betydande omfattning för en mindre tillhandahållare ska rapporteras, främst genom kravet på rapportering vid ett visst procentuellt kapacitetsbortfall.

Mot bakgrund av det begränsade antalet rapporter om störningar och avbrott från mindre tillhandahållare misstänker PTS att flera av dessa tillhandahållare inte efterlever kraven på rapportering. Bristen på rapporter ger också PTS ett sämre underlag för bedömning av hur tillhandahållarna lever upp till bestämmelserna om krav på driftsäkerhet.

PTS har därför för avsikt att under perioden 2017-2018 bedriva tillsyn med inriktning på att granska hur små och medelstora tillhandahållare av nät och tjänster efterlever såväl kraven på rapportering av störningar och avbrott som de nya föreskrifterna om krav på driftsäkerhet.

Tillsynen kommer att bedrivas genom skriftlig informationsinhämtning från ett urval av små och medelstora tillhandahållare, kombinerat med inspektioner på plats hos ett antal av dessa tillhandahållare.

Kartläggning av driftsäkerhet på landsbygden

PTS kan konstatera att ett stort antal klagomål som inkommer till myndigheten från allmänheten rör upplevda brister i driftsäkerheten på landsbygden. Dessa klagomål rör bland annat underhåll av tillgångar och förbindelser, skalskydd av anläggningar samt avhjälpningstider vid störningar och avbrott.

Många störningar och avbrott som inträffar på landsbygden når inte upp till de tröskelvärden som föranleder en rapporteringsskyldighet för berörd tillhandahållare. Samtidigt är användare på landsbygden ofta mer sårbara för störningar och avbrott eftersom tillhandahållandet av elektroniska kommunikationstjänster i dessa områden kan vara förenat med särskilda utmaningar, såsom mer frekventa strömavbrott, långa avstånd och begränsad framkomlighet. Dessutom kan det vara svårare för enskilda på landsbygden att anskaffa alternativa kommunikationslösningar.

PTS konstaterar därför att det finns ett behov för myndigheten att under 2017 inleda ett arbete med att kartlägga driftsäkerhet på landsbygden. Om kartläggningen visar att det kan finnas brister i driftsäkerheten på landsbygden planerar PTS att under 2017-2018 bedriva tillsyn med fokus på dessa frågor.